

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Rapport etter dokumentbasert tilsyn med autoriserte regnskapsførere høsten 2010

DATO:
15.06.2011

OFFENTLIG VERSJON

INNHOLDSFORTEGNELSE

0.	SAMMENDRAG – HOVEDTREKK	4
1.	OM DOKUMENTBASERT TILSYN	5
2.	GENERELT OM REGNSKAPSFØRERBRANSJEN	6
2.1	Antall autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper	6
2.2	Regnskapsførers funksjon	6
2.3	Foreningstilknytning	7
2.4	Autoriserte regnskapsførere som også har godkjenning som revisor	7
2.5	Utdanning	8
3.	NÆRMERE OM REGNSKAPSFØREROPPDRAGENE	8
3.1	Totalt antall oppdrag i regnskapsførerbransjen	8
3.2	Antall oppdrag fordelt på oppdragsgivers organisasjonsform	9
3.3	Antall oppdrag fordelt på oppdragsansvarlige regnskapsførere	9
3.4	Store oppdrag	10
3.5	Hva regnskapsføreroppdragene omfatter	11
3.6	Særlig om utarbeidelse av årsregnskap og ligningspapirer	11
3.7	Inntekter pr. oppdrag	12
3.8	Oversikt over innsendelsesmåter til skatteetaten	13
4.	AUTORISERTE REGNSKAPSFØRERSELSKAP OG ENKELTPERSONFORETAK	13
4.1	Årsverk knyttet til regnskapsføring	13
4.2	Totalt inntekter fra regnskapsføreroppdrag	14
4.3	Inntjening / lønnsomhet	16
4.4	Inntekter og årsresultat for regnskapsførerforetak organisert som selskap	17
4.4.1	Inntekter	17
4.4.2	Årsresultat	18
4.5	Inntekter og årsresultat for regnskapsførerforetak organisert som enkeltpersonforetak	19
4.5.1	Inntekter	19
4.6	Egenkapital i regnskapsførerselskaper	21
4.7	Struktur i regnskapsførerbransjen	22
4.7.1	Større aktører	22
4.7.2	Sammenligning av grupper av regnskapsførerselskaper	23
5.	RISIKOSTYRING	24
5.1	Risikostyringsforskriften	24
5.2	Rutiner	25
5.3	Forsikringer	25
5.4	IT – Løsninger	26
6.	ANDRE FORHOLD	27
6.1	Overholdelse av egne plikter til innsending av årsregnskap	27
6.2	Overholdelse av egne plikter til innsending av selvangivelse	27
6.3	Rapportering etter hvitvaskingslovgivningen	28
6.4	Tilleggstjenester utover ordinær regnskapsføring – inntjening	28
6.5	Etterutdanning	28
7.	NORGES AUTORISERTE REGNSKAPSFØRERES FORENING	29
7.1	Periodisk kvalitetskontroll	30
7.2	Regnskapsførerforetak tilknyttet NARF	30
7.3	Inntekter for selskap og enkeltpersonforetak som er medlem av NARF	30
7.4	Antall oppdrag som utføres av selskap og enkeltpersonforetak som er medlem av NARF	30
7.5	Inntjening / lønnsomhet – medlemskap i NARF	31
8.	TILSYNSMESSIG OPPFØLGING	31
8.1	Manglende besvarelse av det dokumentbaserte tilsynet	31
8.2	Etterutdanning	32
8.3	Årsresultat og egenkapital i regnskapsførerselskap	32
8.4	Oppdragsansvarlige regnskapsførere med mange oppdrag	32

8.5	Etterlevelse av hvitvaskingslovgivningen	33
8.6	Overholdelse av egne plikter til innsending av eget årsregnskap og selvangivelse.....	33
8.7	Krav til daglig leder i regnskapsførerselskaper	33

0. SAMMENDRAG – HOVEDTREKK

- Det er fortsatt vekst i regnskapsførerbransjen. Veksten i perioden fra 2007 til 2009 er på 20,5 %, hvorav veksten fra 2008 til 2009 er på 7,5 %. Totale inntekter i regnskapsførerbransjen var for regnskapsåret 2009 på kr. 10 mrd.
- Regnskapsførerbransjen er fortsatt preget av mange små foretak med færre enn 5 årsverk, selv om det kan konstateres en viss utvikling mot større konsentrasjon i bransjen. Antall foretak med færre enn 5 årsverk er blitt redusert med 3,8 % siden 2007. Antall foretak med 5 eller flere årsverk har økt med 9,1 %. De 8 største aktørene i regnskapsførerbransjen har en markedsandel på 18,6 % for regnskapsåret 2009.
- Inntjeningen i regnskapsførerbransjen synes å være noe forbedret. Total resultatgrad i bransjen for regnskapsåret 2009 er på 17,1 %, som er en økning på 2,7 % siden 2007. Inntekter per årsverk er økende. For regnskapsåret 2009 var gjennomsnittlig inntekt per årsverk kr. 739 371, mens den for 2007 var på kr. 693 700. Gjennomsnittlig inntekt per årsverk har da økt med 6,6 % i perioden. På grunn av strukturen med små enheter og aktive eiere, er det knyttet usikkerhet til målingen av lønnsomhet.
- Finanstilsynets erfaringer fra stedlige tilsyn tilsier at en relativt stor andel av regnskapsførerforetakene ikke har tilfredsstillende rutiner for sentrale deler av virksomheten. Finanstilsynet anser gode rutiner som svært viktige for at virksomheten skal fungere på en hensiktsmessig og betryggende måte, og for å oppfylle forskrift om risikostyring og internkontroll.
- Det er fortsatt flere regnskapsførerforetak som ikke overholder pliktene knyttet til innsending av årsregnskap og ligningspapirer. Det kan ikke aksepteres at ikke regnskapsførere holder orden på egne forpliktelser på dette området. Finanstilsynet vil foreta en oppfølging av disse.
- I 2010 hadde 61,8 % av alle autoriserte regnskapsførere høyskoleutdanning på 3 år eller mer. Tilsvarende tall for 2008 var 59,3 %.
- Det er mange autoriserte regnskapsførere som ikke har gjennomført pliktig etterutdanning. Finanstilsynet ser alvorlig på lovbruddene og vil følge dette opp med den enkelte regnskapsfører. Regnskapsførere med vesentlige mangler vil få tilbakekalt sin autorisasjon som regnskapsfører.
- Det er et økende antall godkjente revisorer som også er autoriserte regnskapsførere. Per 6. juni 2011 var det 1 440 godkjente revisorer som også var autoriserte regnskapsførere. Dette har sammenheng med at det er innført begrensninger i revisjonsplikten og at revisorer vurderer å tilby tjenester som krever autorisasjon som regnskapsfører.

1. OM DOKUMENTBASERT TILSYN

Dokumentbasert tilsyn er en tilsynsform der tilsynsenheter blir bedt om å svare på spørsmål knyttet til virksomheten.

Det dokumentbaserte tilsynet som ble gjennomført **høsten 2010** rettet seg mot alle personer og selskaper som innehar autorisasjon som regnskapsfører i medhold av lov av 18.06.1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere. Med det store antallet tilsynsenheter er et slikt dokumentbasert tilsyn, som gir kontakt med alle som innehar autorisasjon som regnskapsfører, et hensiktsmessig verktøy i tilsynsarbeidet.

Formålet med det dokumentbaserte tilsynet er blant annet:

- Oversikt over regnskapsførerbransjen med hensyn til struktur og virksomhet.
- Statistisk informasjon om sentrale forhold.
- Prioritering i utvelgelsen av enheter for stedlig tilsyn på grunnlag av en risikovurdering ut fra besvarelsen i det dokumentbaserte tilsynet.
- Oppfølging av enkeltpersoner og selskaper.

Finanstilsynet gjennomfører dokumentbasert tilsyn med de autoriserte regnskapsførerne og regnskapsførerselskapene hvert annet år. Det vil si at tilsvarende dokumentbasert tilsyn ble gjennomført i 2008, 2006, 2004 og 2000. Det gjennomføres dokumentbasert tilsyn med revisorer og revisjonsselskaper de årene det ikke gjennomføres slikt tilsyn med regnskapsførere og regnskapsførerselskaper. Neste dokumentbaserte tilsyn med autoriserte regnskapsførere vil gjennomføres høsten 2012.

Totalt ble 11 944 enheter tilskrevet og bedt om å besvare spørsmålene. Av disse var 9 211 autoriserte regnskapsførere, og 2 733 autoriserte regnskapsførerselskap. 11 613 enheter har besvart spørsmålene, hvorav antall autoriserte regnskapsførere er 8 948, og antall selskaper er 2 665. Differansen mellom antall enheter som skulle ha besvart og som har besvart består i hovedsak av enheter som har meldt seg ut av Regnskapsførerregisteret i 2010.

Finanstilsynet benytter Altinn i gjennomføringen av det dokumentbaserte tilsynet og erfaringen er at bruk av Altinn har fungert tilfredsstillende. Totalt var det 41 enheter fordelt på 34 regnskapsførere og 7 regnskapsførerselskaper som leverte besvarelsen på papir. Finanstilsynet er tilfreds med at det kun er 0,35 % av de som har svart som ikke har svart elektronisk.

I rapporten har Finanstilsynet i flere sammenhenger vist til sammenligningstall fra 1999. Årsaken til dette er at Finanstilsynet gjennomførte dokumentbasert tilsyn med autoriserte regnskapsførere første gang i 2000, og basert på regnskapsåret 1999. I tillegg mener Finanstilsynet det er viktig å se statistisk utvikling over tid, og ikke kun fokusere på endringer i de siste år.

2. GENERELT OM REGNSKAPSFØRERBRANSJEN

2.1 Antall autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper

Rapporten bygger på besvarelsen av det dokumentbaserte tilsynet fra totalt 8 948 autoriserte regnskapsførere og 2 665 autoriserte regnskapsførerselskaper.

Utviklingen i antall autorisasjoner i Regnskapsførerregisteret vises i følgende tabell:

Tabell 1: Antall autorisasjoner

Tekst	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005
Regnskapsførere	9 260	8 780	8 340	7 966	7 472	7 179
Regnskapsførerselskaper	2 691	2 693	2 676	2 691	2 652	2 632

Årlig gjennomsnittlig netto økning i antall autoriserte regnskapsførere har i perioden fra 2005 til 2010 vært på 416 regnskapsførere. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig netto økning på 5,8 % per år. Antall regnskapsførerselskaper har holdt seg relativt stabilt.

2.2 Regnskapsførers funksjon

Tabellen viser fordelingen av de funksjoner/roller som autoriserte regnskapsførere innehar. Den enkelte regnskapsfører kan inneha flere av funksjonene:

Tabell 2: Oversikt over regnskapsførernes funksjoner

Funksjon	Antall 2010	Antall 2008	Antall 2006	Antall 2004
Daglig leder i regnskapsførerselskap	2 767	2 834	2 641	1 961
Innehaver av enkeltpersonforetak som driver regnskapsførervirksomhet	1 340	1 446	1 537	1 619
Har eget oppdragsansvar etter regnskapsførerloven § 6	5 766	5 600	5 262	4 833
Medarbeider uten oppdragsansvar	928	770	688	711
Annet, dvs. ikke tilknyttet regnskapsførerbransjen (1)	3 104	2 566	2 161	784

1) Det var henholdsvis 1 722, 1 345 og 938 regnskapsførere i 2010, 2008 og 2006 som har svart at de kun hadde "annen funksjon. De resterende har svart at de også hadde en eller flere av funksjonene i tabellen.

Antall regnskapsførere som har svart at de er daglig leder i regnskapsførerselskap er høyere enn antall regnskapsførerselskap. Dette skyldes at mange som er innehavere av enkeltpersonforetak har svart at de er daglig leder i regnskapsførerselskap fordi de har ansett enkeltpersonforetak som selskap. Det er 256 personer som har rapportert at de er daglig leder i regnskapsførerselskap og som samtidig er innehaver av enkeltpersonforetak.

657 av de personene som er innehaver av enkeltpersonforetak har rapportert at de har et årsresultat på under kr. 250 000. Tilsvarende tall for 2008 var 832 personer. Et slikt årsresultat tilsvarer tilnærmet det innehaver kan ta ut som "eiers lønn". Av de 657 personene er det 218 som har rapportert at de også innehar en annen funksjon pr. 31.12.2009. For disse vil virksomheten som drives i enkeltpersonforetaket i stor grad være tilleggsvirksomhet til deres daglige virke. Om oppfyllelse av daglig leder-kravet i regnskapsførerselskap, vises det til Finanstilsynets kommentarer i punkt 8.7.

2.3 Foreningstilknytning

Tabellen viser hvor mange autoriserte regnskapsførere som er medlemmer av de aktuelle bransjeforeningene.

Tabell 3: Foreningstilknytning

Forening	Antall 2010	Antall 2008	Antall 2006	Antall 2004
Medlem av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF)	5 618	4 757	3 953	3 242
Medlem av Økonomiforbundet	925	867	836	759
Medlem av Den norske Revisorforening (DnR)	810	762	685	619
Medlem både av NARF og Økonomiforbundet	378	306	233	121
Medlem både av NARF og DnR	218	172	142	88
Ikke medlem av noen forening	2 198	2 230	2173	-

Det er en betydelig økning i antall regnskapsførere som er medlem av en bransjeforening som tilbyr faglig støtte. Finanstilsynet ser positivt på dette.

2.4 Autoriserte regnskapsførere som også har godkjenning som revisor

Tabellen viser hvor mange autoriserte regnskapsførere som også hadde godkjenning som revisor.

Tabell 4: Godkjenning som revisor

Godkjenning	Antall 2010	Antall 2008	Antall 2006	Antall 2004
Registrerte revisorer	815	798	733	720
Statsautoriserte revisorer	329	287	246	214
Sum revisorer	1144	1 085	979	834

Per 6. juni 2011 var det 1 440 godkjente revisorer som også var autoriserte regnskapsførere

Finanstilsynet konstaterer at det er en økning i antall autoriserte regnskapsførere som også har godkjenning som revisor. Imidlertid har antall godkjente revisorer i prosent av antall autoriserte regnskapsførere vært rimelig konstant på ca. 13 % de siste år.

I etterkant av lovforslaget om endringer i revisjonsplikten for små aksjeselskaper, jf. aksjeloven § 7-6, har Finanstilsynet merket en stor økning i antall revisorer som har søkt om autorisasjon som regnskapsfører. Lovproposisjonen ble lagt frem 17. desember 2010. Fra dette tidspunkt og frem til 6. juni 2011 er det 267 revisorer som har fått autorisasjon som regnskapsfører.

2.5 Utdanning

Tabellen nedenfor viser utdanningsnivået til autoriserte regnskapsførere.

Tabell 5: Utdanning

Utdanningsnivå	2010	2008	2006	2004
Utdanning som ikke er tatt ved høyskole	11,7 %	14,1 %	17,1 %	19,6 %
Høyere økonomisk utdanning til og med 2 år	26,5 %	26,6 %	25,9 %	24,7 %
Høyere økonomisk utdanning til og med 3 år	31,6 %	29,4 %	27,0 %	29,0 %
Høyere økonomisk utdanning ut over 3 år	25,5 %	24,9 %	24,1 %	20,8 %
Annen høyere utdanning	4,7 %	5,0 %	5,9 %	5,9 %
Sum	100,0 %	100 %	100 %	100 %

Nå har 61,8 % av alle autoriserte regnskapsførere høyskoleutdanning på 3 år eller mer. Tilsvarende tall for de dokumentbaserte tilsynene i 2004, 2006 og 2008 var henholdsvis 55,6 %, 57 % og 59,3 %.

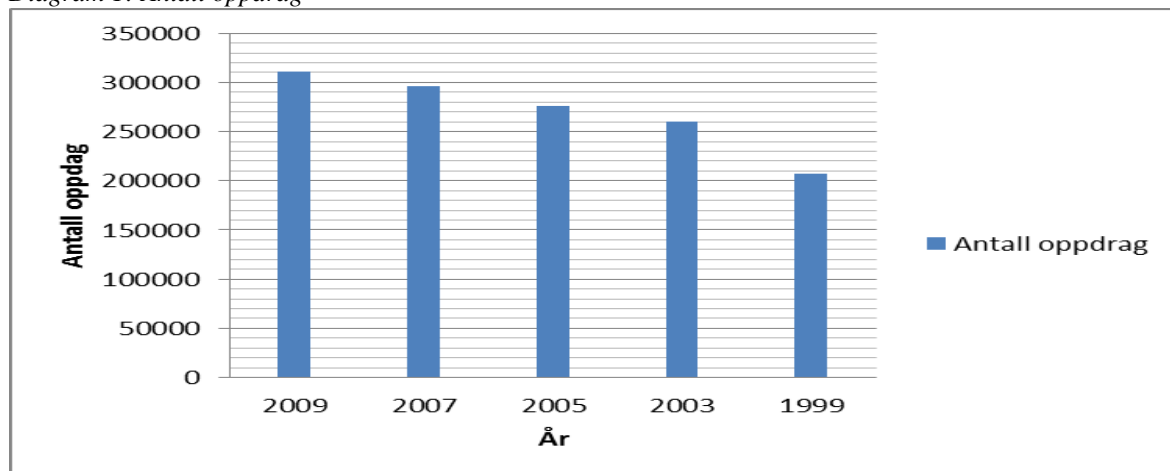
Utdanningsnivået blant autoriserte regnskapsførere blir gradvis høyere. Dette skyldes strengere lovkrav for å få autorisasjon og naturlig avgang i form av pensjonering av regnskapsførere som ble autorisert på grunnlag av overgangsordningen. Finanstilsynet ser dette som positivt fordi det gjør bransjen bedre rustet til å møte de utfordringene som både regnskapsførerne og deres oppdragsgivere står overfor.

3. NÆRMERE OM REGNSKAPSFØREROPPDRAGENE

3.1 Totalt antall oppdrag i regnskapsførerbransjen

Totalt antall oppdrag i regnskapsførerbransjen er oppsummert i følgende diagram:

Diagram 1: Antall oppdrag

Diagrammet viser at det var 311 370 oppdrag i regnskapsførerbransjen per 31.12.2009. Antall oppdrag har økt med 5,1 % fra regnskapsåret 2007 til 2009. Videre viser diagrammet at antall oppdrag har økt med 50 % fra regnskapsåret 1999 til 2009.

3.2 Antall oppdrag fordelt på oppdragsgivers organisasjonsform

Det totale antall oppdrag fordeler seg på ulike organisasjonsformer som følger:

Tabell 6: Oppdrag fordelt på organisasjonsformer

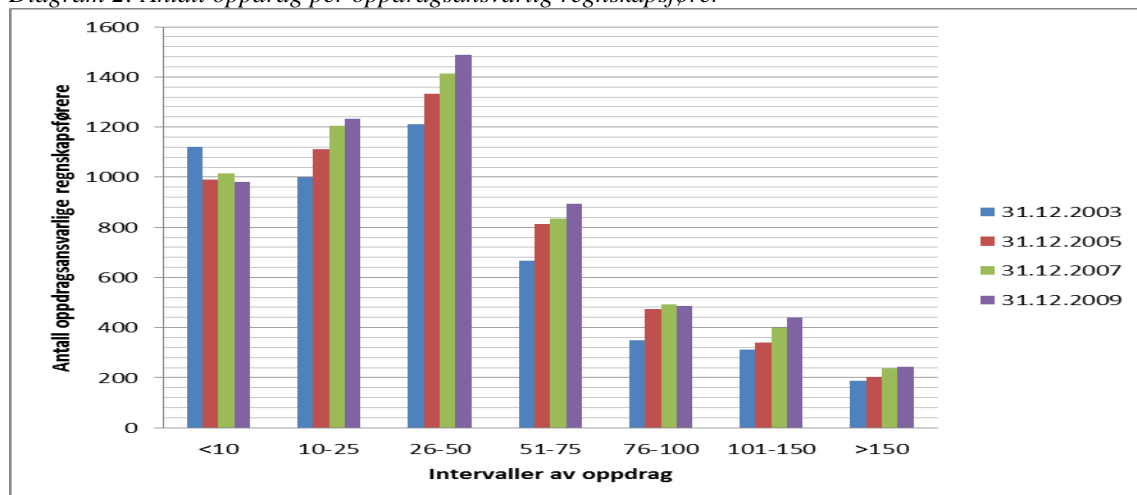
Organisasjonsformer (oppdragsgivere)	Antall oppdrag i regnskapsførerbransjen	
	2009	2007
Enkeltpersonforetak	157 979	156 201
AS	113 093	104 894
ASA	124	128
ANS	5 158	5 707
BA	2 229	1 368
DA	6 594	6 148
Stiftelser/legater	2 608	2 748
NUF	4 770	2 978
Andre oppdrag	18 152	5 783

Tabellen viser at regnskapsførerbransjen har oppdrag for alle typer organisasjonsformer. Det er likevel en klar overvekt av oppdragsgivere som er organisert som enkeltpersonforetak eller aksjeselskap. I henhold til pressemeldinger fra Foretaksregisteret var det pr. 31.12.2009 og 31.12.2007 henholdsvis 347 og 483 selskaper som var organisert som allmennaksjeselskaper. 35,7 % av allmennaksjeselskapene har da satt bort regnskapsføringen til autoriserte regnskapsførere pr. 31.12.2009. Tilsvarende hadde 26,5 % av allmennaksjeselskapene satt bort regnskapsføringen pr. 31.12.2007.

3.3 Antall oppdrag fordelt på oppdragsansvarlige regnskapsførere

Diagrammet nedenfor viser antall oppdragsansvarlige regnskapsførere fordelt på antall oppdrag der de er ansvarlige. Oversikten viser at antall oppdrag per oppdragsansvarlig regnskapsfører er økende.

Diagram 2: Antall oppdrag per oppdragsansvarlig regnskapsfører

Det skal for hvert oppdrag utpekes en autorisert regnskapsfører som oppdragsansvarlig. Finanstilsynet mener at det knyttes økt risiko til regnskapsførere som er oppdragsansvarlige for mer enn 100 oppdrag hvis ikke deler av arbeidet utføres av andre autoriserte regnskapsførere.

Diagrammet viser at det er en nedgang i antall oppdragsansvarlige som er ansvarlige for færre enn 10 oppdrag, mens antall oppdragsansvarlige i de fleste av de andre intervallene har økt.

Det vises til Finanstilsynets kommentarer og tilsynsmessige oppfølging i punkt 8.4.

3.4 Store oppdrag

Regnskapsførerbransjen har oppdragsgivere med betydelig omsetning, herunder noterte foretak, jf. følgende tabell:

Tabell 7: Oversikt over betydelige oppdragsgivere

Kategori oppdragsgiver	Antall betydelige oppdrag	
	2009	2007
Oppdragsgivere med omsetning på kr. 50 – 100 mill.	1 531	1 423
Oppdragsgivere med omsetning på over kr. 100 mill.	480	515
Oppdragsgivere er notert, evt. del av notert konsern	52	88
Oppdragsgivere som er datterselskap med utenlandsk eier	1 222	973
Oppdragsgivere som rapporterer etter de internasjonale regnskapsstandardene IFRS	503	-

Tabellen må leses slik at det eksempelvis i 2009 var det 1 531 oppdragsgivere med omsetning på mellom kr. 50 – 100 mill. som benyttet et regnskapsførerselskap. Tabellen sier ikke noe om hvilke tjenester regnskapsførerforetakene har bistått med, f. eks. om tjenestene er begrenset til lønnsføring.

3.5 Hva regnskapsføreroppdragene omfatter

Tabellen nedenfor viser hvor mange oppdragsansvarlige regnskapsførere i prosent som utfører hvilke tjenester for en eller flere av sine oppdragsgivere.

Tabell 8: Oversikt over hva oppdragene omfatter

Type oppdrag	%-andel av alle oppdragsansvarlige pr. 31.12.2009	%-andel av alle oppdragsansvarlige pr. 31.12.2007	%-andel av alle oppdragsansvarlige pr. 31.12.2005
Løpende bokføring	97,2 %	97,1 %	97,5 %
Utarbeidelse av årsregnskap og noter for etterskuddspliktige	75,4 %	72,7 %	71,8 %
Utarbeidelse av ligningsskjemaer for etterskuddspliktige	74,9 %	71,8 %	71,3 %
Utarbeidelse av ligningsskjemaer for forskuddspliktige	84,5 %	85,0 %	85,8 %
Betaling av merverdiavgift etter fullmakt fra oppdragsgiver	62,5 %	60,2 %	57,9 %
Betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift etter fullmakt fra oppdragsgiver	66,4 %	64,8 %	63,0 %
Andre betalingsoppdrag	64,6 %	61,8 %	59,3 %

Det er en svært høy andel av oppdragsansvarlige regnskapsførere som har fullmakt til å betale arbeidsgiveravgift, skattetrekk og merverdiavgift på vegne av oppdragsgiver. Tabellen viser at det er en liten økning av betalingsoppdrag i forbindelse med offentlige avgifter og skattetrekk. Det er også en økning av oppdragsansvarlige regnskapsførere som har andre betalingsoppdrag. Andre betalingsoppdrag kan f. eks. være remitteringsoppdrag eller oppdrag der regnskapsfører er forretningsfører.

3.6 Særlig om utarbeidelse av årsregnskap og ligningspapirer

Tabell 8 viser at regnskapsførerne i stor og økende grad utarbeider årsregnskap og ligningspapirer for sine oppdragsgivere. Det er ca. 75 % av alle oppdragsansvarlige regnskapsførere som utarbeider årsregnskap og ligningspapirer for en eller flere av sine oppdragsgivere. I 2007 var andelen regnskapsførere som utførte denne type tjenester ca. 72 %.

Tabellen nedenfor viser hvor mange oppdragsansvarlige regnskapsførere fordelt på fylker som utarbeider årsregnskap med noter der årsregnskapet danner grunnlag for skatteplikten (etterskuddspliktige). Dette er hovedsakelig selskaper organisert etter aksjelovgivningen.

Tabell 9: Oversikt over årsregnskap fordelt på fylker

Fylke	% - andel av alle oppdragsansvarlige pr. 31.12.2009 som utarbeider årsregnskap
Finnmark	95,9 %
Troms	87,9 %
Nordland	84,9 %
Nord-Trøndelag	81,1 %
Møre og Romsdal	80,5 %
Sogn og Fjordane	69,9 %
Hordaland	65,8 %
Rogaland	75,2 %
Vest-Agder	67,3 %
Aust-Agder	81,7 %
Telemark	68,0 %
Vestfold	76,5 %
Buskerud	75,0 %
Akershus	75,2 %
Oslo	69,4 %
Østfold	75,9 %
Oppland	68,3 %
Hedmark	73,9 %

Det er relativt stor forskjell på hvor mange regnskapsførere som utarbeider årsregnskap i de ulike fylkene. Andelen er lavest i Hordaland med en prosentandel på 65,8, mens andelen i Finnmark er høyest med en prosentandel på 95,9.

3.7 Inntekter pr. oppdrag

Tabell 10: Gjennomsnittlig inntekt pr. Oppdrag i kroner

Regnskapsår	Gj. sn. inntekt per oppdrag
2009	32 116
2007	28 547
2005	23 547
2003	22 646
1999	16 304

Gjennomsnittlig inntekt pr. oppdrag fra 2007 til 2009 økte med 12,5 %, mens økningen fra 2005 til 2007 var på 21,2 %. Endringen fra 1999 til 2003 representerer en økning på 38,9 %. Finanstilsynets erfaring er at det har vært en betydelig økning i timesatsene, spesielt fra 1999 til 2003, mens økningen i inntekter pr. oppdrag fra 2003 til 2005 gjenspeiler prisstigningen generelt i samfunnet. En av årsakene til den betydelige økningen i gjennomsnittlig inntekt pr.

oppdrag fra 2005 til 2007 er at det i den perioden kom flere nye, betydelige aktører i bransjen som har spesialisert seg på store oppdrag.

3.8 Oversikt over innsendelsesmåter til skatteetaten

Tabell 11: Oversikt over innsendelsesmåter

Type oppdrag	%-andel av alle oppdragsansvarlige pr. 31.12.2009	%-andel av alle oppdragsansvarlige pr. 31.12.2007	%-andel av alle oppdragsansvarlige Pr. 31.12.2005
Elektronisk innlevering av ligningspapirer	92,5 %	90,6 %	88,4 %
Ligningspapirer leveres på papir	30,3 %	36,3 %	56,7 %
Innsendelse av terminoppgaver for skattetrekk og arbeidsgiveravgift	89,6 %	88,8 %	88,6 %
Elektronisk innlevering av terminoppgaver for mva.	93,0 %	91,3 %	84,4 %
Innlevering av terminoppgaver for mva. på papir	25,5 %	35,9 %	58,0 %

Tabellen viser en stor reduksjon i antall regnskapsførere som leverer ligningspapirer og terminoppgaver på papir til skatteetaten.

4. AUTORISERTE REGNSKAPSFØRERSELSKAP OG ENKELTPERSONFORETAK

Regnskapsførerforetak benyttes i rapporten som en samlebetegnelse på regnskapsførerselskaper og enkeltpersonforetak. Punktene 4.1 til 4.3 omhandler både regnskapsførerselskaper og enkeltpersonforetak. Punktene 4.4, 4.6 og 4.7 inneholder en nærmere omtale av regnskapsførerselskaper, mens punkt 4.5 har en nærmere omtale av enkeltpersonforetak.

Regnskapsførerselskaper som ble autorisert etter 31.12.2009 skulle ikke besvare spørsmål knyttet til selskapenes virksomhet. Det er da totalt 145 regnskapsførerselskaper som ikke er med i tallmateriale i det følgende.

4.1 Årsverk knyttet til regnskapsføring

Totalt 13 525 årsverk var knyttet til regnskapsføring pr. 31.12.2009. Dette er en økning på 1499 årsverk siden 31.12.2007. Finanstilsynet presiserer at tallet representerer antall årsverk knyttet til regnskapsføring. Trolig sysselsetter bransjen vesentlig flere årsverk. For eksempel er ikke årsverk til administrasjon og årsverk knyttet til andre tjenester enn autorisasjonspliktige regnskapsførertjenester med i beregningen. Årsverkene fordeler seg med 2 023 årsverk i enkeltpersonforetak og 11 502 årsverk i selskap. Tabellen nedenfor viser antall regnskapsførerforetak fordelt på intervaller for antall årsverk:

Tabell 12: Oversikt over antall foretak fordelt på intervaller av årsverk

Antall årsverk	Regnskapsførerforetak per 31.12.2009	Regnskapsførerforetak per 31.12.2007	Regnskapsførerforetak per 31.12.2005
0 – 1	1 848	1 997	2 188
1,1 – 5	1 362	1 339	1 442
5,1 – 10	434	405	361
10,1 – 20	170	154	120
20,1 – 50	36	31	19
Over 50	10	6	4
Sum	3 860	3 932	4 134

Også denne tabellen viser at regnskapsførerbransjen i stor grad består av små foretak. 94,4 % av alle foretak i regnskapsførerbransjen har færre enn 10 årsverk. Det bemerkes at de store kjedene, som utad fremstår som ett regnskapsførerforetak, i all hovedsak består av mange mindre og mellomstore enkeltstående foretak.

4.2 Totale inntekter fra regnskapsføreroppdrag

Totale inntekter fra regnskapsføreroppdrag i regnskapsførerbransjen kan oppsummeres i følgende tabell:

Tabell 13: Totale inntekter i mrd. kroner

Regnskapsår	2009	2008	2007	2006	-----	1999
Totale inntekter	10,0	9,3	8,3	7,3	-----	3,4

Regnskapsførerbransjen hadde totale inntekter fra regnskapsføreroppdrag for regnskapsårene 2008 og 2009 på henholdsvis kr. 9,3 mrd. og kr. 10,0 mrd. Våren 2000 gjennomførte Finanstilsynet et tilsvarende dokumentbasert tilsyn. Finanstilsynet konstaterer at regnskapsførerbransjen har hatt en svært god økning i de totale inntektene i årene fra 1999 til 2009.

Økningen må sees i sammenheng med at det i perioden fra 2007 til 2009 har vært en økning på ca. 15 000 oppdrag i bransjen, det vises til rapportens punkt 3.1. I tillegg kan økningen forklares ut fra en kombinasjon av økte timesatser og økt effektivitet, jf. rapportens punkt 4.3. Det kan reises spørsmål ved om at årsaken til at økningen har vært noe mindre fra 2008 til 2009 (7,5 %) kan skyldes finanskrisen, og at de regnskapspliktige har vært restriktive med å sette bort regnskapsføringen.

Bruttoinntekter i regnskapsførerbransjen fordelt på inntektsintervaller fremkommer i følgende tabell:

Tabell 14: Antall foretak fordelt på inntektsintervaller

Inntektsintervall i hele kr. 1 000	Regnskapsåret 2009 Antall foretak	Regnskapsåret 2008 Antall foretak	Regnskapsåret 2007 Antall foretak	Regnskapsåret 2006 Antall foretak
1 – 500	1 188	1 103	1 291	1 356
500 – 1 000	552	567	604	616
1 000 – 2 500	897	854	899	907
2 500 – 5 000	571	536	517	500
5 000 – 10 000	320	308	255	210
10 000 – 20 000	127	110	90	66
20 000 – 50 000	33	23	17	11
Over 50 000	7	8	6	4
Sum	3 695*	3 509	3 679	3 670

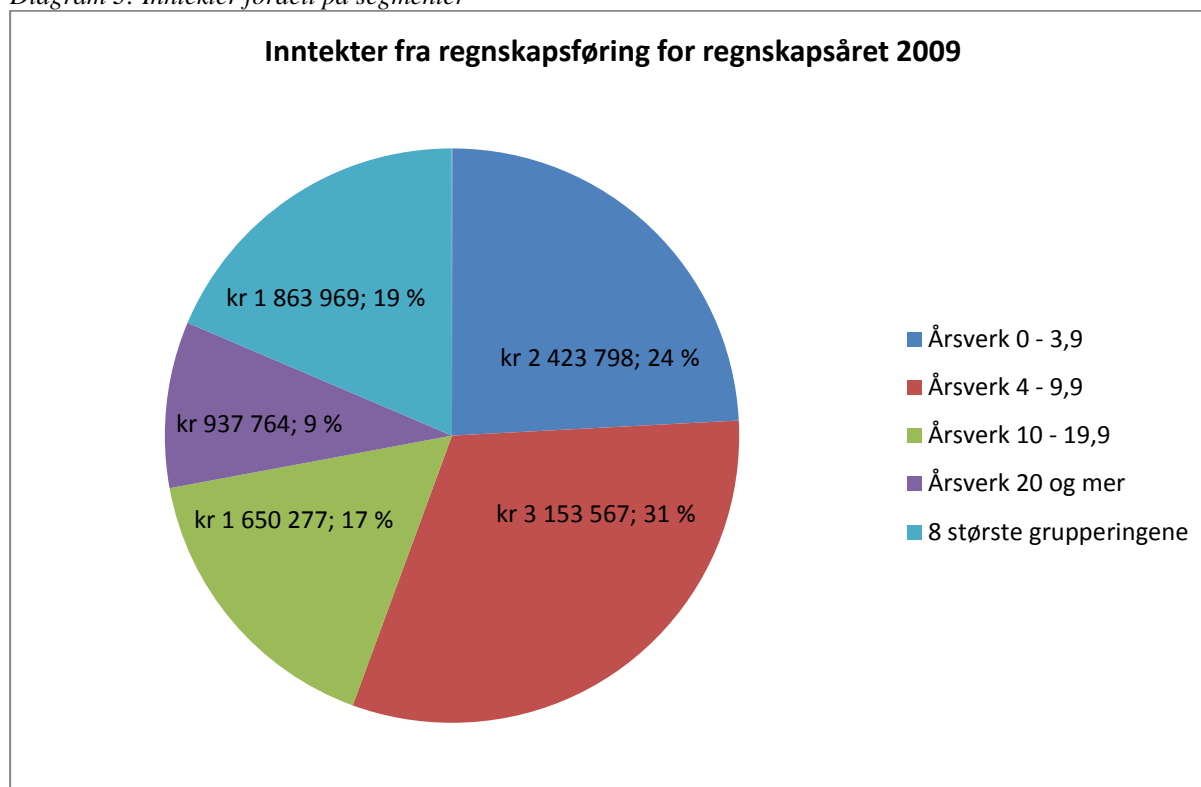
* Summen stemmer ikke med sum autoriserte regnskapsførerselskap og sum enkeltpersonforetak. Dette på grunn av at tabellen ikke har tatt med foretak som har rapportert kr. 0 i inntekter.

Tabellen inneholder alle enkeltpersonforetak og selskaper uavhengig av kjede- eller konserntilknytning. Tabellen viser at regnskapsførerbransjen består av mange svært små foretak i likhet med næringsstrukturen for øvrig. I punktene 4.4 og 4.5 er det gitt en nærmere omtale av fordelingen mellom enkeltpersonforetak og selskaper.

Det har i perioden fra 2006 til 2009 vært en økning på 33,7 % i antall selskaper som har inntekter fra regnskapsføring over kr. 2,5 mill.

Diagrammet nedenfor viser totale inntekter i regnskapsførerbransjen fordelt på størrelser av regnskapsførerforetak basert på årsverk.

Diagram 3: Inntekter fordelt på segmenter

I diagrammet er de 8 største grupperingene skilt ut som et eget segment. Det vises til rapporten punkt 4.7.1 for nærmere omtale av disse aktørene. Disse aktørene består av til sammen 115 selvstendige regnskapsførerselskaper.

Selskap som har færre enn 10 årsverk står for hele 55 % av inntektene i regnskapsførerbransjen. Intervallet 0- 3,9 årsverk som inneholder mange små selskaper og tilnærmet alle enkeltpersonforetak, har 24 % av totale inntekter.

I det følgende er ikke de største grupperingene splittet ut i egne segmenter.

4.3 Inntjening / lønnsomhet

Tabellen nedenfor viser inntekter, inntekter i forhold til antall årsverk og resultatgrad fordelt på intervaller av foretak gruppert etter årsverk.

Tabell 15: Inntjeningsanalyse, beløp i hele tusen kroner

	2009	2007
Antall årsverk 0-3,9:		
Inntekter	2 450 268	2 225 592
Inntekter / årsverk	717,3	669,2
Resultatgrad	43,6 %	29,9 %
Antall årsverk 4-9,9:		
Inntekter	3 402 166	2 797 843
Inntekter / årsverk	785,1	688,4
Resultatgrad	9,5 %	11,3 %
Antall årsverk 10-19,9		
Inntekter	2 104 545	1 636 158
Inntekter / årsverk	820,17	743,4
Resultatgrad	11,7 %	9,8 %
Antall årsverk 20 eller mer		
Inntekter	2 072 291	1 682 053
Inntekter / årsverk	701,8	705,0
Resultatgrad	5,4 %	6,3 %

Når det gjelder resultatgrad for enkeltpersonforetak vil "eiers lønn" være en del av resultatet. Regnskapsførerselskaper har i stor grad aktive eiere som har mulighet til å påvirke sin egen lønnsfastsettelse etter selskapets årsresultat. Finanstilsynet bemerker derfor at resultatgrad i regnskapsførerbransjen ikke er et godt måltall for å vurdere lønnsomheten i bransjen.

4.4 Inntekter og årsresultat for regnskapsførerforetak organisert som selskap

4.4.1 Inntekter

Det er totalt 2 665 autoriserte regnskapsførerselskaper som har svart på spørsmål i det dokumentbaserte tilsynet i 2010. Inntekter og gjennomsnittstall for foretakene er oppsummert i følgende tabell:

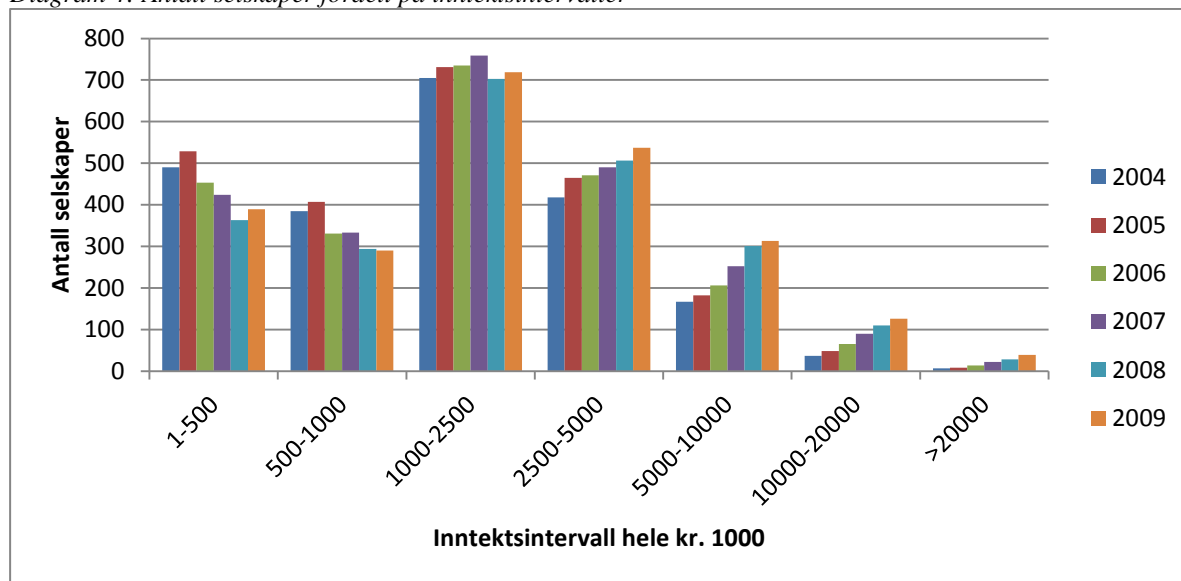
Tabell 16: Gjennomsnittstall for selskaper i millioner kroner og prosent

Regnskapsår	2009	2007	2005
Akkumulert årsresultat	1 328	837,6	543,9
Gj. sn. inntekter	3,7	2,9	2,2
Gj. sn. årsresultat	0,5	0,3	0,2
Resultatgrad	14,3 %	10,9 %	9,3 %

Finanstilsynet konstaterer at gjennomsnittlige inntekter, årsresultat og resultatgrad har økt betydelig i perioden fra regnskapsåret 2005 til regnskapsåret 2009. Dette indikerer at det er økt lønnsomhet i bransjen.

Antall selskaper fordeler seg slik innenfor ulike inntektsintervaller:

Diagram 4: Antall selskaper fordelt på inntektsintervaller

Diagrammet viser at andelen regnskapsførerselskaper som har inntekter fra regnskapsføring på mindre enn kr. 1. mill. er synkende.

Tabellen nedenfor viser hvor mange regnskapsførerselskaper i prosent som har mindre enn kr. 1 mill. i inntekter.

Tabell 17: Andel regnskapsførerselskap med inntekter under kr. 1 mill.

Regnskapsår	Andel regnskapsførerselskap med inntekter under kr. 1 mill.
2009	28,1 %
2008	28,5 %
2007	31,9 %
2006	33,1 %
2005	39,6 %
2004	41,3 %

Antall regnskapsførerselskaper som har inntekter fra regnskapsføring over kr. 5 mill. er økende. For regnskapsåret 2009 var denne andelen på 19,8 %. Tilvarende tall for regnskapsårene 2008 til 2004 var henholdsvis 19,1 %, 15,4 %, 12,0 %, 10,0 % og 7,5 %.

4.4.2 Årsresultat

Tabellen nedenfor viser antall regnskapsførerselskaper fordelt på oppnådd årsresultat i intervaller.

Tabell 18: Oversikt over antall selskap fordelt på årsresultatintervaller

Årsresultat selskap / regnskapsår	2009	2007	2005	2003
Sum foretak med underskudd	390	373	402	422
Positivt kr. 1 000 – 250 000	1 230	1 317	1 317	1 193
Positivt kr. 251 000 – 500 000	324	317	290	272
Positivt kr. 501 000 – 750 000	177	134	131	102
Positivt kr. 751 000 – 1000 000	80	76	51	51
Positivt over kr. 1 mill.	186	134	112	87
Sum foretak med overskudd	1997	1 981	1 901	1 705
I tillegg til tallene ovenfor har følgende antall selskap rapportert at de har eksakt kr. 0 i årsresultat	133	132	296	133

Det er 133 selskaper som har rapportert "kr. 0,-" i årsresultat for regnskapsåret 2009. Analyser viser at 62 av disse ikke hadde inntekter fra regnskapsførervirksomhet verken for regnskapsåret 2008 eller 2009. Disse selskapene har også rapportert null i antall regnskapsføreropdrag per 31.12.2009. De resterende 71 selskapene synes å være i en omorganiseringsfase. Noen holder på å avvikle, mens andre er i en etableringsfase.

Finanstilsynet bemerker at det er en økning i antall selskaper i de fleste årsresultatintervallene. Det viser at det generelt har vært en økning i inntjeningen i bransjen. Det er likevel slik at det er mange selskaper som går med underskudd. Tabellen nedenfor viser hvor mange regnskapsførerselskaper i prosent som gikk med underskudd.

Tabell 19: Regnskapsførerselskaper med underskudd

Regnskapsår	Andel regnskapsførerselskaper med underskudd
2009	16,3 %
2007	15,0 %
2005	15,4 %
2003	17,2 %

Finanstilsynet ser ikke noen klare årsaker til dette. Finanstilsynet har ikke stilt spørsmål om eierlønn. Regnskapsførerselskaper har i stor grad aktive aksjonærer som har mulighet til å regulere sin lønn etter årets resultat. Det er derfor en viss usikkerhet knyttet til inntjening.

Det er 31 selskaper som har oppgitt at de har årsresultat på over kr. 3. mill. For 22 av disse selskapene utgjør regnskapsføring en mindre del av den totale virksomheten. For Finanstilsynets kommentarer vises det til kapittel 8.3.

4.5 Inntekter og årsresultat for regnskapsførerforetak organisert som enkeltpersonforetak

4.5.1 Inntekter

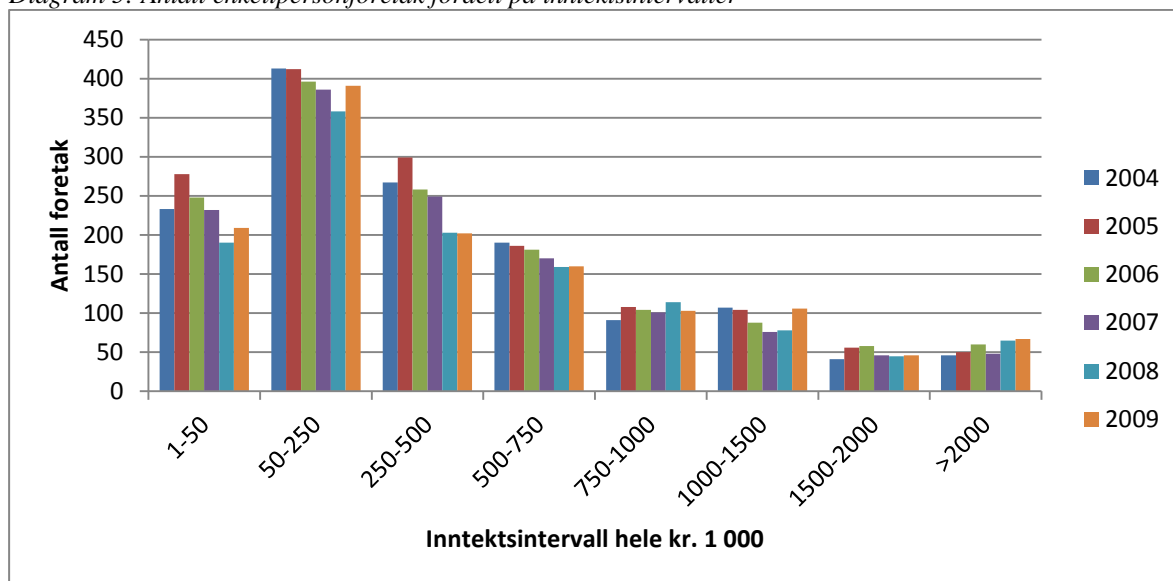
Per 31.12.2009 var det 1 340 autoriserte regnskapsførere som var innehavere av enkeltpersonforetak som driver med regnskapsføring. Tilsvarende tall per 31.12.2007, 31.12.2005 og 31.12.2003 var henholdsvis 1 446, 1 537 og 1 619. Totale inntekter for foretakene kan oppsummeres i følgende tabell:

Tabell 20: Inntekter i enkeltpersonforetak i millioner kroner

Regnskapsår	Inntekter fra regnskapsføreroppdrag
2004	638,9
2005	703,9
2006	750,5
2007	666,6
2008	713,7
2009	753,0

Antall enkeltpersonforetak fordeler seg slik innenfor ulike inntektsintervaller:

Diagram 5: Antall enkeltpersonforetak fordelt på inntektsintervaller

Diagrammet viser at svært mange enkeltpersonforetak har en beskjeden inntekt. Tabellen nedenfor viser hvor mange enkeltpersonforetak som hadde lavere inntekt enn kr. 500 000.

Tabell 21: Andel enkeltpersonforetak med inntekt under kr. 500 000.

Regnskapsår	Andel enkeltpersonforetak med inntekt under kr. 500 000
2009	62,0 %
2008	62,5 %
2007	66,3 %
2006	64,8 %
2005	66,2 %
2004	65,5 %

Følgende tabell kan illustrere gjennomsnittlige inntekter og årsresultat:

Tabell 22: Gjennomsnittstall for enkeltpersonforetak i kroner

Regnskapsår	2009	2007	2005
Akkumulert årsresultat	383 mill.	359 mill.	387 mill.
Gj. sn. inntekter	1 019 450	875 830	860 442
Gj. sn. årsresultat	560 520	516 640	481 435
Resultatgrad	55,0 %	58,9 %	55,9 %

Tallene i tabellen representerer alle enkeltpersonforetak som har inntekter fra regnskapsføreroppdrag i 2009 som er høyere enn kr. 250 000. Innehavere av enkeltpersonforetak som har lavere inntekter enn kr. 250 000 driver antakelig ikke virksomheten på heltid. Det er totalt 683 enkeltpersonforetak som hadde inntekter som var høyere enn kr. 250 000 for regnskapsåret 2009. For regnskapsårene 2007 og 2005 var det

henholdsvis 695 og 804 enkeltpersonforetak som hadde inntekter høyere enn kr. 250 000. Det må her tas hensyn til at eiers lønn er en del av årsresultatet. Gjennomsnittlige inntekter og årsresultat har bedret seg fra 2007 til 2009, mens resultatgraden har sunket noe. Tallene indikerer at foretakenes inntjening har vært relativt konstant i perioden.

Tabellen nedenfor viser antall enkeltpersonforetak fordelt på oppnådd årsresultat i intervaller.

Tabell 23: Oversikt over antall enkeltpersonforetak fordelt på årsresultatintervall

Årsresultat enkeltpersonforetak / regnskapsår	2009	2007	2005	2003
Sum foretak med underskudd	59	53	78	65
Positivt kr. 1 000 – 250 000	626	729	764	774
Positivt kr. 251 000 – 500 000	268	311	327	369
Positivt kr. 501 000 – 750 000	161	170	185	177
Positivt kr. 751 000 – 1 000 000	90	68	77	48
Positivt kr. 1 001 000 – 2 000 000	58	61	45	24
Positivt kr. 2 001 000 – 3 000 000	6	2	2	0
Positivt over kr. 3 mill.	0	0	2	0
Sum foretak med overskudd	1 209	1341	1402	1392
I tillegg til tallene ovenfor har følgende antall foretak rapportert at de har eksakt kr. 0 i årsresultat	72	52	56	147

Av de som har rapportert at de er innehavere av enkeltpersonforetak som driver med regnskapsføring er det for regnskapsårene 2003, 2005, 2007 og 2009 henholdsvis 52,3 %, 54,8 %, 54,1 %, 54,0 % som oppgir at de har årsresultat under kr. 250 000. Finanstilsynet legger til grunn at dette viser at svært mange av de som er innehavere av enkeltpersonforetak og som driver med regnskapsføring ikke har regnskapsførervirksomheten som eneste inntektskilde. Finanstilsynet bemerker videre at det er en synkende prosentvis andel av regnskapsførerforetakene som har årsresultat på under kr. 250 000.

4.6 Egenkapital i regnskapsførerselskaper

Tabellen nedenfor viser antall regnskapsførerselskap fordelt etter størrelsen på selskapenes bokførte egenkapital.

Tabell 24: Egenkapital i regnskapsførerselskaper. Beløp i hele kr. 1 000

Egenkapital	Antall regnskapsførerselskaper					
	31.12.2009		31.12.2007		31.12.2005	
	Antall	%-andel	Antall	%-andel	Antall	%-andel
Negativ EK	83	3,3 %	150	6,0 %	168	6,5 %
EK på eksakt kr. 0	19	0,8 %	31	1,3 %	91	3,5 %
Positiv EK mellom kr. 1-50	99	3,9 %	95	3,8 %	128	4,9 %
Antall selskap med handleplikt ved tap av EK, jf. AL § 3-5	201	8 %	276	11,1 %	387	14,9 %
EK kr. 51 – 100	164	6,5 %	192	7,7 %	259	10,0 %
EK kr. 101 – 250	675	26,8 %	721	29,0 %	790	30,4 %
EK kr. 251 – 1 000	946	37,5 %	866	34,8 %	799	30,7 %

EK kr. 1 000 – 5 000	413	16,4 %	318	12,8 %	243	9,3 %
EK kr. 5 001 – 10 000	38	1,5 %	39	1,6 %	38	1,5 %
EK større enn kr. 10 mill.	83	3,3 %	74	3,0 %	83	3,2 %
Sum selskaper	2 520	100 %	2 486	100 %	2 599	100 %

Tabellen viser at det er en nedgang i antall regnskapsførerselskaper som har handleplikt ved tap av egenkapital. For regnskapsårene 2009, 2007, 2005 og 2003 hadde henholdsvis 8 %, 11,1 %, 14,9 % og 18,4 % av alle regnskapsførerselskaper en egenkapital mindre enn kr. 50 000. I tillegg er det en prosentvis økning i antall selskaper med en egenkapital over kr. 250 000 i alle intervaller med unntak av i intervallet mellom kr. 5 og 10 mill., der prosentandelen er konstant.

De selskaper som har høyest egenkapital er regnskapsførerselskap som driver annen virksomhet, der autorisasjonspliktig virksomhet inngår. Dette er i hovedsak boligbyggelag, eiendomsforvaltningsselskaper og shippingselskaper.

For Finanstilsynets kommentarer og tilsynsmessige oppfølging vises det til kapittel 8.3.

4.7 Struktur i regnskapsførerbransjen

4.7.1 Større aktører

Tabellene nedenfor viser inntekter, årsverk og antall autoriserte regnskapsførere for åtte større aktører innen regnskapsførerbransjen. Disse er organisert enten i ett selskap, i konsern, som franchise eller som kombinasjon av dette.

Tabell 25: *Inntekter for større aktører, beløp i hele kr. tusen*

	Inntekter 2009	Inntekter 2008	Inntekter 2007	Inntekter 2006	Inntekter 2005	Inntekter 2004
Visma Services Norge AS	Unntatt offentlighet, iht. offl. § 13, jf. tilsynsl. § 7 og fvl. § 13					
Mirror Accounting AS						
Kvestor konsernet						
Økonor						
Consis/ Økonomifokus						
Amesto Buiness Partner						
Accenture AS *			-	-	-	-
Vekstra*			-	-	-	-
Totalt for grupperingene	Kr. 1 863 969	Kr. 1 801 511	Kr. 1 465 475	Kr. 1 245 315	Kr. 1 041 834	Kr. 1 024 878

* Kun inntekter fra regnskapsføring er medtatt. Accenture AS og Vekstra er først inntatt i tabellen for regnskapsåret 2008.

Tabell 26: Årsverk og antall autoriserte regnskapsførere for større aktører

	2009		2007		2005	
	Årsverk	Ant. aut. regnf	Årsverk	Ant. aut. regnf	Årsverk	Ant. aut. regnf
Visma Services Norge AS	Unntatt offentlighet, iht. offl. § 13, jf. tilsynsl. § 7 og fvl. § 13					
Mirror Accounting AS						
Kvestor – konsernet						
Økonor						
Consis / Økonomifokus						
Amesto Business Partner						
Accenture AS *			-	-	-	-
Vekstra *			-	-	-	-
Sum	2 216	823	1 961	674	1 565	549

*Accenture AS og Vekstra er først inntatt i tabellen for regnskapsåret 2009.

Tabell 27: Nøkkeltall for større aktører, beløp i hele kr. 1000

	Inntekter 2009 per årsverk	Inntekter 2007 per årsverk	Inntekter 2005 per årsverk
Visma Services Norge AS	Unntatt offentlighet, iht. offl. § 13, jf. tilsynsl. § 7 og fvl. § 13		
Mirror Accounting AS			
Kvestor konsernet			
Økonor			
Consis / Økonomifokus			
Amesto Business Partner			
Accenture *		-	-
Vekstra *		-	-
Gj. sn. for grupperingene	841	748	666

* Accenture AS og Vekstra er først inntatt i tabellen for regnskapsåret 2009. Inntekter per årsverk er trolig for høyt for 2009 da et av selskapene har redusert antall ansatte betydelig i 2009 og at inntektene ikke er tilsvarende redusert dette året.

4.7.2 Sammenligning av grupper av regnskapsførerselskaper

Tabellen nedenfor må leses slik at det for eksempel er 537 selskap som alle har totale inntekter mellom på kr. 2.5 mill. og kr. 5 mill. Disse selskapene har til sammen ca. kr. 1.9 mrd. i inntekt, 2 538 årsverk og 1159 autoriserte regnskapsførere.

Tabell 28: Sammenligning av grupper av regnskapsførerselskaper, inntekter i hele kr. 1 000

Inntektsintervall	Antall selskap	Sum inntekter 2009	Sum inntekter 2008	% - Endr.	Årsverk	Sum Aut. Regns. førere	Sum inntekter delt på årsverk	Antall autoriserte regnskapsførere i % av årsverk
Kr. 2,5 – 5 mill.	537	1 912 529	1 757 825	8,8 %	2538	1 159	753	45,7 %
Kr. 5 – 7,5 mill.	214	1 312 272	1 187 979	10,5 %	1 628	730	806	44,9 %
Kr. 7,5 – 10 mill.	99	858 364	771 037	11,3 %	1 045	435	820	41,6 %
Kr. 10 – 15 mill.	103	1 221 068	1 133 823	7,7 %	1 441	606	847	42,1 %
Kr. 15-20 mill.	23	404 331	383 460	5,4 %	405	148	999	36,6 %
Over kr. 20 mill.	39	2 069 077	2 100 327	-1,5 %	2 125	680	974	32,0 %
Totalt for alle selskaper	2 665	9 276 397	8 522 353	8,9 %	12 045	5 597	770	46,5 %

Inntektsøkningen for hele regnskapsførerbransjen fra regnskapsåret 2008 til 2009 var på 8,9 %, jf. punkt 4.2 ovenfor. Når det gjelder segmentet med inntekter over kr. 20 mill., er det enkelte regnskapsførerselskaper som påvirker endringen negativt.

Det fremgår av tabell 28 at inntjeningen per årsverk i all hovedsak er økende i forhold til størrelsen på foretakene målt i inntekter.

Når det gjelder antall autoriserte regnskapsførere i prosent av antall årsverk, er det viktig å merke seg at bransjen som helhet består av svært mange små foretak med en til fem ansatte, jf. tabell 12. Dette gir utslag i prosentandelen av autoriserte regnskapsførere i forhold til antall årsverk. Foretak av en viss størrelse har større behov for arbeidskraft som ikke nødvendigvis krever autorisasjon som regnskapsfører.

5. RISIKOSTYRING

5.1 Risikostyringsforskriften

Forskrift av 22. september 2008 nr. 180 om risikostyring og internkontroll trådte i kraft 1. januar 2009. Forskriften er gjort gjeldende for regnskapsførerselskap. Etterlevelse av kravene i forskriften kontrolleres blant annet på stedlige tilsyn. Det vises til oversikten i rapporten punkt 5.2 det fremgår at 94,1 % av regnskapsførerselskapene har svart at de har innført systemer for risikostyring og internkontroll i samsvar med kravene. Finanstilsynet vil vurdere å foreta en oppfølging av de regnskapsførerselskaper som oppgir ikke å ha etablert slike systemer.

Sammen med NARF avholder Finanstilsynet årlig en rekke seminarer som omhandler de krav som stilles til autoriserte regnskapsførere, herunder kravene i risikostyringsforskriften og at et regnskapsførerselskap må ha rutiner og systemer for å oppfylle kravet til risikostyring og internkontroll.

5.2 Rutiner

Finanstilsynet har stilt noen spørsmål til autoriserte regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak, og til autoriserte regnskapsførerselskaper om hvordan foretaket har etablert rutiner på en del sentrale områder. Tabellen nedenfor viser hvor mange regnskapsførere/selskap i prosent som har svart ”ja” på de ulike spørsmålene.

Tabell 29: Oversikt over rutiner

Spørsmål	Enkeltpersonforetak		Selskaper	
	2010	2008	2010	2008
Er det etablert:				
Rutiner for å sikre at oppdragsavtaler inngås?	95,1 %	95,0 %	97,2 %	97,7 %
Rutiner for utarbeidelse av oppdragsdokumentasjon?	95,2 %	94,5 %	97,0 %	96,9 %
Rutiner for utarbeidelse av dokumentasjon for kvalitetskontroll av arbeid utført av ikke-autoriserte medarbeidere?	98,1 % 1)	97,0 % 1)	96,8 % 1)	96,7 % 1)
Rutiner for å sikre etterlevelse av hvitvaskingslovgivningen?	84,8 %	81,3 %	94,0 %	88,6 %
Systemer for risikostyring og internkontroll?	-	-	94,1 %	-
Samarbeid med annen regnskapsførervirksomhet som kan bistå ved uforutsette hendelser (<i>foretak med kun en autorisert regnskapsfører skulle svare på spørsmålet</i>)?	32,8 %	25,6 %	-	27,9 %
Rutiner for å påse at autoriserte regnskapsførere oppfyller kravene til etterutdanning (<i>kun selskaper med 2 eller flere autoriserte skulle svare på spørsmålet</i>)?	-	-	99,3 %	97,7 %
Rutiner som sikrer at det blir sendt melding til Enhetsregisteret når regnskapsfører påtar seg oppdrag og ved opphør av oppdrag?	89,2 %	-	93,9 %	-

1) Prosentandelen representerer alle som har svart ”ja” og de foretak der det ikke er aktuelt med kvalitetskontroll da autorisert regnskapsfører driver alene.

Finanstilsynet anser gode rutiner som svært viktige for at virksomheten skal fungere på en hensiktsmessig og betryggende måte. Gode rutiner bidrar til å sikre kvaliteten på alle regnskapsføreroppdragene. Finanstilsynet har i sitt tilsynsarbeid fokus på regnskapsførerforetakenes rutiner. Rutinene og etterlevelsen av disse blir derfor gjennomgått og særskilt vurdert i forbindelse med stedlige tilsyn. Finanstilsynets erfaringer fra stedlige tilsyn er at en relativt stor andel av de kontrollerte regnskapsførerforetakene ikke har tilfredsstillende rutiner. Dette gjelder spesielt rutiner for oppdragsdokumentasjon og kvalitetskontroll av arbeid som er utført av medarbeidere som ikke er autoriserte.

5.3 Forsikringer

Finanstilsynet har stilt spørsmål til autoriserte regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak og til autoriserte regnskapsførerselskaper om de har formuesskadeforsikring som dekker ansvar, underslag og rekonstruksjon av regnskapsmateriale. Svarene kan oppsummeres i følgende tabell:

Tabell 30: Forsikringer

Forsikringstype	Enkeltpersonforetak		Selskap	
	2010	2008	2010	2008
- ansvar	70,4 %	66,7 %	90,3 %	88,5 %
- underslag	25,8 %	23,4 %	54,7 %	52,7 %
- rekonstruksjon	48,5 %	48,0 %	72,2 %	71,4 %

Finanstilsynet konstaterer at andelen regnskapsførerselskaper som har forsikring er økende i perioden fra 2008 til 2010 for både ansvar, underslag og rekonstruksjon av regnskapsmateriale. Ansvarsforsikring er pålagt ved medlemskap i NARF.

Det fremgår av tabellen ovenfor at 25,8 % av alle enkeltpersonforetak og 54,7 % av alle regnskapsførerselskaper har tegnet underslagsforsikring. Finanstilsynet er av den oppfatning at betalingsoppdrag øker regnskapsførers yrkesfaglige risiko, f. eks. risikoen for feilbetaling og underslag. Finanstilsynet mener at det vil være betryggende og hensiktsmessig å tegne forsikring som dekker feil og underslagsrisikoen i de tilfeller man har betalingsoppdrag.

Av alle innehavere av enkeltpersonforetak er det 48,5 % som har tegnet forsikring som dekket rekonstruksjon av regnskapsmateriale. Tilsvarende er det 72,2 % av alle regnskapsførerselskaper som har tegnet slik forsikring. Finanstilsynet bemerker at regnskapsførerbransjen driver IT-kritisk virksomhet. I den forbindelse er det viktig å ha gode rutiner for sikkerhetskopiering og oppbevaring av disse. Det er Finanstilsynets syn at foretak som ikke har slik forsikringsdekning bør vurdere å tegne forsikring for å dekke rekonstruksjon.

5.4 IT – Løsninger

Regnskapsførerselskaper med inntekter over kr. 5 mill. ble bedt om å besvare spørsmål vedrørende bruk av IT m.m. Totalt gjaldt dette 365 selskaper. Antall selskaper som besvarte spørsmålene med ”ja” kan oppsummeres i følgende tabell:

Tabell 31: IT-Løsninger

Spørsmål	2010	2008
Foreligger det en dokumentert IT-strategi?	86,0 %	78,3 %
Er det etablert tiltak som sikrer at risikoanalyse av IT-virksomheten gjennomføres minst årlig, og ved større endringer?	91,6 %	83,8 %
Bli alle forespørsler om endringer i IT-løsninger dokumentert og behandles disse i selskapets endringshåndteringsprosedyre?	74,0 %	63,0 %
Har regnskapsførerselskapet en prosess for løpende overvåking av leveranser fra ekstern IT-leverandør, for å sikre at disse skjer i henhold til avtale(r)?	88,1 %	83,0 %
Foreligger det en katastrofeplan?	61,0 %	50,7 %
185 av 365 selskaper svarte at de har en katastrofeplan. Disse skulle også svare på om de har gjennomført testing av katastrofeplanen de siste 12 måneder	50,5 %	44,3 %

Antall regnskapsførerforetak som har etablert katastrofeplan er økt med ca. 10 % fra 2008 til 2010. Men det er fortsatt 39 % av regnskapsførerforetakene med omsetning over kr. 5 mill. som ikke har etablert en slik plan. Av de som har etablert katastrofeplan er det ca. 50 % som ikke har gjennomført testing av denne i løpet av de siste 12 måneder. Det er likevel en økning i antall regnskapsførerforetak som har gjennomført testing av katastrofeplanen fra 2008 til 2010.

Det er opp til regnskapsførerselskapene selv å definere hva de vurderer som en katastrofesituasjon. Finanstilsynet vil likevel fremheve at bokføringsloven gir føringer for selskapenes plikter til å ivareta elektronisk lagrede regnskapsdata. Bokføringsloven stiller krav til gjenoppretting, oppbevaring og arkivering av data, samt til sporbarhet av transaksjonsendringer. For å etterleve kravene må regnskapsførerselskapene ha etablert rutiner for sikkerhetskopiering av data av en slik kvalitet at kravene blir oppfylt. Det er Finanstilsynets syn at oppfyllelse av kravene bare kan verifiseres gjennom regelmessig testing med tilbakelegging av data fra sikkerhetskopien. Finanstilsynets vurdering er at større regnskapsførerselskaper bør ha en dokumentert plan som beskriver hvordan en katastrofesituasjon skal håndteres med henvisning til sikkerhetskopirutiner on-site og off-site, og videre ha etablert et opplegg for testing av at planen fungerer.

6. ANDRE FORHOLD

6.1 Overholdelse av egne plikter til innsending av årsregnskap

Enkeltpersonforetak som driver med regnskapsføring er regnskapspliktige etter regnskapsloven § 1-2 første ledd nr. 5. Av alle regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak, er det for regnskapsårene 2009 og 2008 henholdsvis 3,3 % og 6,7 % som har oppgitt at de ikke har levert årsregnskap rettidig. Det er 9 regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak som oppgir at de ikke har sendt inn årsregnskap rettidig verken for regnskapsåret 2008 eller regnskapsåret 2009.

Det er 3,3 % av regnskapsførerselskapene som oppgir at de ikke har sendt inn årsregnskap rettidig for regnskapsåret 2008 og 2,2 % for regnskapsåret 2009. Det er 20 regnskapsførerselskaper som oppgir at de ikke har sendt inn årsregnskap rettidig verken for regnskapsåret 2006 eller 2007. Det vises til Finanstilsynets vurderinger og tilsynsmessige oppfølging i punkt 8.6.

6.2 Overholdelse av egne plikter til innsending av selvangivelse

For regnskapsåret 2009 har 13 regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak oppgitt at de har blitt ilagt forsinkelsesavgift fordi selvangivelse er blitt levert for sent. Tilsvarende tall for regnskapsåret 2008 er 13. Det er 3 regnskapsførere som oppgir at de for begge årene er blitt ilagt forsinkelsesavgift på grunn av for sent levert selvangivelse.

52 regnskapsførerselskaper opplyser at de er ilagt forsinkelsesavgift for regnskapsåret 2009 fordi selvangivelse er blitt levert for sent. Tilsvarende tall for regnskapsåret 2008 er 59 regnskapsførerselskaper. Det er 25 regnskapsførerselskaper, som oppgir at de for begge årene er blitt ilagt forsinkelsesavgift på grunn av for sent levert selvangivelse.

Det er 3 regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak som har oppgitt at de er blitt ilagt tilleggsskatt for regnskapsåret 2008. Det er ingen regnskapsførere som har opplyst at de har blitt ilagt tilleggsskatt for regnskapsåret 2007.

Det er 8 regnskapsførerselskaper som har oppgitt at de er ilagt tilleggsskatt for regnskapsåret 2008. Tilsvarende tall for regnskapsåret 2007 er 7 selskaper. 3 regnskapsførerselskaper har oppgitt at de er ilagt tilleggsskatt for begge årene.

Det vises til Finanstilsynets vurderinger og tilsynsmessige oppfølging i punkt 8.6.

6.3 Rapportering etter hvitvaskingslovgivningen

Autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper er rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven § 4. Det ble stilt spørsmål om slik rapportering. For perioden 2009 og 2010 er det 155 regnskapsførerforetak som opplyser at de har foretatt nærmere undersøkelser fordi det har vært grunn til å tro at en transaksjon kan ha tilknytning til utbytte fra en straffbar handling eller til terrorfinansiering. Dette har medført at det er 58 regnskapsførerforetak som har innrapportert totalt 86 saker til Økokrim. Finanstilsynet presiserer at antall innrapporteringer ikke er kontrollert mot opplysninger fra Økokrim. Antall rapporteringer til Økokrim bygger på det regnskapsførerne har svart.

Det vises til Finanstilsynets vurderinger i punkt 8.5.

6.4 Tilleggstjenester utover ordinær regnskapsføring – inntjening

Det er 35,6 % av alle innehavere av enkeltpersonforetak og 53,8 % av alle regnskapsførerselskaper som har oppgitt at de utfører tilleggstjenester utover ordinær regnskapsføring. Tabellen nedenfor viser om det er forskjell i inntjening mellom foretak som driver med tilleggstjenester og foretak som ikke gjør det.

Tabell 32: Tilleggstjenester – inntjening, beløp i hele tusen

	Enkeltpersonforetak		Selskaper	
	Foretak med tilleggstjenester	Foretak uten tilleggstjenester	Selskap med tilleggstjenester	Selskap uten tilleggstjenester
Inntekter / Årsverk	645,0	269,3	824,6	754,9
Resultatgrad	56,3 %	55,4 %	16,6 %	7,15 %

Finanstilsynet bemerker at det er en entydig sammenheng i inntjening mellom foretak som utfører tilleggstjenester og foretak som ikke utfører slike tjenester.

6.5 Etterutdanning

I henhold til regnskapsførerloven § 5, jf. regnskapsførerforskriften § 4-1, skal alle autoriserte regnskapsførere til enhver tid dokumentere minst 77 timer etterutdanning i løpet av de tre foregående kalenderår. Dette gjelder uavhengig av om vedkommende arbeider med autorisasjonspliktig regnskapsføring eller ikke.

For revisorer gjelder etterutdanningskravet bare dersom de skal ha adgang til å påta seg årsregnskapsrevisjon eller avgi attestasjoner overfor offentlig myndighet. Autoriserte regnskapsførere må oppfylle kravet til etterutdanning uavhengig av om de driver virksomhet. Det etterutdanningskravet som gjelder for ansvarlige revisorer dekker ikke fullt ut etterutdanningskravet for autoriserte regnskapsførere fordi det ikke omfatter regnskapsførerregelverket og rettslære. Revisorer må derfor ta etterutdanning ut over det minstekravet som gjelder for ansvarlige revisorer for å opprettholde autorisasjon som regnskapsfører.

Fra og med 1. januar 2010 skulle alle autoriserte regnskapsførere oppfylle det nye etterutdanningskravet. Dette ble gjort klart i Finanstilsynets brev til samtlige regnskapsførere i juni 2009. I brevet ble det gjort særlig oppmerksom på at kontroller ville bli iverksatt etter 1. januar 2010 og at manglende etterutdanning kunne danne grunnlag for tilbakekall av autorisasjon som regnskapsfører.

Til tross for dette var det totalt 1 500 autoriserte regnskapsførere som ikke tilfredsstilte kravene til gjennomført etterutdanning per 1. januar 2010. Manglende etterutdanning kan oppsummeres i følgende tabell:

Tabell 33: Etterutdanning

Type mangel	Antall som ikke tilfredsstiller kravet
Totalt antall autoriserte regnskapsførere som enten har mangler i totalkravet på 77 timer eller mangler i en eller flere av fagområdene	1 500
Mindre enn 77 timer	617
Mindre enn 21 timer i finansregnskap	810
Mindre enn 21 timer i skatterett	406
Mindre enn 14 timer i regnskapsførerregelverket	636
Mindre enn 7 timer i rettslære	319

Det vises til nærmere omtale av dette i punkt 8.2.

7. NORGES AUTORISERTE REGNSKAPSFØRERES FORENING

Finanstilsynet har et samarbeid med NARF om gjennomføring av kvalitetskontroll. Av den grunn er det interessant for Finanstilsynet å følge med på medlemsutviklingen til NARF. Det fremgår av rapporten punkt 2.3 at det er 5 618 autoriserte regnskapsførere som er medlem av NARF. Dette tilsvarer 62,8 % av alle regnskapsførere. Medlemsprosenten i 2008 og 2006 var på henholdsvis 58,5 % og 54,4 %. Hvis også de autoriserte regnskapsførerne som ikke personlig er medlem i NARF, men som er ansatt i et regnskapsførerforetak som er medlem, legges til, er medlemsprosenten i NARF 70,9 % av alle autoriserte regnskapsførere. De største aktørene i bransjen er medlemmer av NARF.

7.1 Periodisk kvalitetskontroll

Fra og med 2006 har Finanstilsynet inngått samarbeid med Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) om kvalitetskontroll av autoriserte regnskapsførere. Samarbeidet går i hovedsak ut på at NARF gjennomfører kvalitetskontroll av sine medlemmer med en rotasjonssyklus på minimum syvende år. I retningslinjene for tilsynssamarbeidet fremgår det at Finanstilsynet ikke vil prioritere kvalitetskontroll hos medlemmer av NARF hvis det ikke foreligger forhold som tilsier at Finanstilsynet bør gjennomføre kontroll. Finanstilsynet prioriterer regnskapsførere som ikke er medlemmer av NARF i sin tilsynsutvelgelse.

7.2 Regnskapsførerforetak tilknyttet NARF

Finanstilsynet har utarbeidet en analyse over personer som er innehavere av enkeltpersonforetak og regnskapsførerselskaper som er medlem av NARF. Analysen viser at prosentandelen som er medlem av NARF har sammenheng med foretakets inntekter. Dette kan illustreres i følgende tabell:

Tabell 34: Selskaper og foretak som er medlem av NARF

Medlemsdekning i NARF	Enkeltpersonforetak	Selskaper
Inntekter < kr. 1 mill.:	53,1 %	51,6 %
Inntekter kr. 1 – 2 mill.:	72,7 %	72,6 %
Inntekter kr. 2 - 3 mill.:	72,5 %	77,2 %
Inntekter kr. 3 – 4 mill.:	68,8 %	83,9 %
Inntekter kr. 4-5 mill.:	60,0 % (1)	83,7 %
Inntekter > 5 mill.:	100 % (1)	86,2 %

(1) Det er kun 12 enkeltpersonforetak som har inntekter over kr. 4 mill.

7.3 Inntekter for selskap og enkeltpersonforetak som er medlem av NARF

Det vises til rapporten punkt 4.2 som viser at totale inntekter i regnskapsførerbransjen for regnskapsårene 2009 og 2008 var på henholdsvis kr. 10,0 mrd. og kr. 9,3 mrd. Selskaper og enkeltpersonforetak som er tilknyttet NARF representerer inntekter for regnskapsårene 2009 og 2007 på henholdsvis kr. 8,2 mrd. og kr. 7,8 mrd. Finanstilsynet konstaterer at foretak som er medlem av NARF står for 82 % av inntektene i regnskapsførerbransjen for regnskapsåret 2009. Foretak tilknyttet NARF har økt sin markedsandel med 2,7 % siden regnskapsåret 2007.

7.4 Antall oppdrag som utføres av selskap og enkeltpersonforetak som er medlem av NARF

Det fremgår av rapporten punkt 3.1 og diagram 1 at det per 31.12.2009 totalt ble utført 311 370 regnskapsføreroppdrag i bransjen. 77,3 % av alle oppdrag per 31.12.2009 utføres av foretak (innehavere av enkeltpersonforetak og regnskapsførerselskaper) som er medlemmer av NARF. Foretak tilknyttet NARF har økt sin markedsandel med 3,3 % siden regnskapsåret 2007.

7.5 Inntjening / lønnsomhet – medlemskap i NARF

Tabellen nedenfor viser inntekter, inntekter i forhold til antall årsverk og resultatgrad fordelt på intervaller av selskaper i forhold til årsverk.

Tabell 35: Inntjeningsanalyse, beløp i kr. 1 000

	Enkeltpersonforetak			Selskaper		
	Alle	Medlem NARF	Ikke medlem NARF	Alle	Medlem NARF	Ikke medlem NARF
Antall årsverk 0-3,9:						
Inntekter	577 778	380 909	196 869	1 872 490	1 400 845	471 645
Inntekter / årsverk	602,5	644,5	535,0	762,2	773,0	731,8
Resultatgrad	63,2 %	63,7 %	62,4 %	37,5 %	45,8 %	12,7 %
Antall årsverk 4-9,9:						
Inntekter	153 217	111 887	41 330	3 248 949	2 567 285	681 664
Inntekter / årsverk	641,1	686,4	543,8	793,5	771,4	889,8
Resultatgrad	33,0 %	34,4 %	29,3 %	8,4 %	8,3 %	9,0 %
Antall årsverk 10-19,9:						
Inntekter	21 878	21 878	-	2 082 667	1 840 700	241 967
Inntekter / årsverk	875,1	875,1	-	819,6	814,9	857,4
Resultatgrad	19,4 %	19,4 %	-	11,6 %	12,0 %	8,1 %
Antall årsverk 20 eller mer:						
Inntekter	-	-	-	2 072 291	1 874 126	198 165
Inntekter / årsverk	-	-	-	860,0	846,7	1010,0
Resultatgrad	-	-	-	5,4 %	5,1 %	8,3 %

Finanstilsynet bemerker at det ikke er noen entydig sammenheng i nøkkeltallene “inntekter i forhold til årsverk” eller “resultatgrad” for foretak som har medlemskap i NARF eller foretak som ikke er medlem. Når det gjelder resultatgrad for enkeltpersonforetak er det viktig å merke seg at ”eiers lønn” er en del av resultatet. Regnskapsførerselskaper består også i stor grad av aktive eiere som har mulighet til å påvirke sin egen lønnsfastsettelse etter selskapets årsresultat.

8. TILSYNSMESSIG OPPFØLGING

8.1 Manglende besvarelse av det dokumentbaserte tilsynet

Manglende besvarelse av det dokumentbaserte tilsynet er grunnlag for tilbakekall av autorisasjon som regnskapsfører eller regnskapsførerselskap. Finanstilsynet har fattet vedtak om tilbakekall av autorisasjonen til 54 regnskapsførere og 18 regnskapsførerselskaper for manglende besvarelse. Enkelte vedtak er påklaget.

8.2 Etterutdanning

Det vises til rapporten punkt 6.5 der det fremkommer at det var svært mange autoriserte regnskapsførere som ikke tilfredsstilte kravene til etterutdanning per 31.12.2009. Kravene til etterutdanning følger av regnskapsførerloven § 5 og regnskapsførerforskriften kapittel 4. Kravene til etterutdanning gjelder samtlige autoriserte regnskapsførere uavhengig av deres yrkesutøvelse.

Det var totalt 1 500 autoriserte regnskapsførere som ikke tilfredsstilte kravene til etterutdanning per 31.12.2009. Finanstilsynet ser svært alvorlig på et slikt lovbrudd og har til nå varslet 149 regnskapsførere om tilbakekall av deres autorisasjon som regnskapsfører. Dette er regnskapsførere som er daglig leder eller oppdragsansvarlige i regnskapsførerforetak. I tillegg vil Finanstilsynet varsle tilbakekall av godkjenning for andre autoriserte regnskapsførere som har vesentlige mangler i etterutdanningen. De regnskapsførere som har mangler i etterutdanningen, men der manglene ikke er av vesentlig karakter, vil motta brev fra Finanstilsynet der det gis merknad for lovbruddet og uttrykk for at regnskapsfører må ha stort fokus på å etterleve kravene til etterutdanning i fremtiden.

8.3 Årsresultat og egenkapital i regnskapsførerselskap

Som det fremgår av punkt 4.4.2 rapporterer en ikke ubetydelig andel (16,3 %) av regnskapsførerselskapene om underskudd for regnskapsåret 2009. Det kan være ulike årsaker til dette, men det er Finanstilsynets vurdering at inntjeningen i bransjen generelt fortsatt synes å være for lav.

Som omtalt under punkt 4.6 er det et betydelig antall regnskapsførerselskaper som ikke tilfredsstillter minstekravet til egenkapital i aksjeselskaper. Et vesentlig antall (83) av disse selskapene har negativ egenkapital. Det følger av aksjeloven § 3-5 første ledd at styret i aksjeselskap straks skal behandle saken hvis egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Det samme gjelder hvis det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen. I tillegg er det et vilkår for autorisasjonen som regnskapsførerselskap at selskapet er økonomisk vederheftig, jf. regnskapsførerloven § 6 første ledd nr. 3.

Finanstilsynet vil varsle tilbakekall av autorisasjonen som regnskapsførerselskap til de selskapene som har rapportert negativ egenkapital per 31.12.2009. De øvrige regnskapsførerselskapene som har rapportert at de ikke tilfredsstilte minstekravet til egenkapital per 31.12.2009 vil bli vurdert fulgt opp fra Finanstilsynets side.

8.4 Oppdragsansvarlige regnskapsførere med mange oppdrag

Under punkt 3.3 omtales antall oppdrag fordelt på oppdragsansvarlige regnskapsførere. Selv om andelen regnskapsførere som har oppgitt å være oppdragsansvarlige for mer enn 100 oppdrag trolig er noe høy, vil Finanstilsynet vurdere en tilsynsmessig oppfølging av de regnskapsførere som er oppdragsansvarlige for svært mange oppdrag.

8.5 Etterlevelse av hvitvaskingslovgivningen

Punkt 6.3 inneholder en omtale av enkeltpersonforetaks og regnskapsførerselskaps opplysninger om sin rapportering etter hvitvaskingslovgivningen. Finanstilsynet har erfart etter stedlige tilsyn at det til dels er store svakheter i regnskapsførerforetakenes rutiner for oppfølging av hvitvaskingslovgivningen hos de kontrollerte virksomhetene. Finanstilsynet fremhever betydningen av at foretakene innretter seg etter hvitvaskingslovgivningens krav.

8.6 Overholdelse av egne plikter til innsending av eget årsregnskap og selvangivelse

Som omtalt under punktene 6.1 og 6.2 har en del enkeltpersonforetak og regnskapsførerselskaper opplyst at de ikke har levert eget årsregnskap og egen selvangivelse rettidig, og/eller er ilagt forsinkelsesgebyr eller tilleggsskatt.

Finanstilsynets syn er at det er svært viktig at regnskapsførere som skal utføre oppdragsgivers plikter til innsending av årsregnskap og ligningspapirer selv har et ryddig forhold til egen regnskapsavleggelse og selvangivelse. Gjentatte mangler ved egen regnskapsavleggelse og/eller egen selvangivelse kan medføre tilbakekall av autorisasjon som regnskapsfører eller regnskapsførerselskap. Finanstilsynet vil foreta en oppfølging av ovennevnte regnskapsførere og selskaper.

8.7 Krav til daglig leder i regnskapsførerselskaper

Finanstilsynet viser til at det er et krav om at daglig leder i regnskapsførerselskap skal være autorisert regnskapsfører. Finanstilsynet følger opp dette kravet. Finanstilsynet ser alvorlig på tilfeller der den som innehar stillingen som daglig leder ikke oppfyller de plikter som påhviler vedkommende etter aksjeloven eller ikke påser at regnskapsførerselskapet oppfyller sine plikter, herunder plikter etter regnskapsførerlovgivningen. I tillegg til at den som påtar seg rollen som daglig leder "hefter med sin autorisasjon" for virksomheten i selskapet, vil også selskapet selv få problemer.

FINANSTILSYNET

Postboks 1187 Sentrum

0107 Oslo

POST@FINANSTILSYNET.NO

WWW.FINANSTILSYNET.NO